

Ustno zdravje za zdravo staranje

SPREJELA Generalna skupščina FDI, **septembra 2009** v **Singapurju**

REVIDIRANO **septembra, 2015** v **Bangkoku na Tajskem**

Kontekst

V zadnjih desetletjih se je staranje prebivalstva po vsem svetu povečalo zaradi izvajanja učinkovitih politik javnega zdravja za povečanje pričakovane življenjske dobe in napredka na področju znanosti in zdravstva. Trenutno je razširjenost zobnih kariesa, periodontalnih bolezni, izgube zob, suhih ust in ustnega raka po vsem svetu še vedno visoka, zlasti pri starejših. Ti peroralni pogoji so povezani z okvaro funkcije žvečenja, neustreznim prehranskim vnosom, poslabšanjem kakovosti življenja in celo smrtjo. Slabo ustno zdravje lahko omeji sposobnost posameznika pri delovanju in socialni interakciji, povečano peroralno vnetno breme pa lahko poveča resnost bolezni srca in ožilja, povzroči sladkorno bolezen in demenco. Upad ustnih funkcij vpliva na to, kako dolgo lahko posameznik pričakuje, da bo ostal zdrav, saj lahko s staranjem povzroči precejšen pritisk na javne vire.

Področje

Ta izjava zajema ključne teme o ustnem zdravstvenem varstvu, ki so potrebne za ohranjanje zdrave starosti, ki bi jih državni organi, državna zobna združenja in ponudniki zobozdravstvene oskrbe morali upoštevati za spodbujanje ustnega zdravja, da se soočijo z vplivom staranja prebivalstva v svetu.

Opredelitve

Aktivno staranje je proces optimizacije priložnosti za zdravje, udeležbo, socialno dejavnost in varnost za izboljšanje kakovosti življenja pri staranju. Ljudem omogočajo, da uresničijo svoj potencial za telesno, socialno in duševno blaginjo skozi vse življenje.

Načela

Namenjena pozornost je pokazala, da ustno zdravstveno varstvo ne le spodbuja ohranjanje naravnih, zdravih in funkcionalnih zob, temveč tudi prispeva k preživetju pri starejših odraslih. Ohranjanje optimalnega ustnega zdravja zmanjšuje tveganje za nastanek nenalezljivih bolezni in spodbuja zdravo staranje.

Politika

Dostop do ustreznega ustnega zdravstvenega varstva je pomemben v vseh življenjskih obdobjih, zlasti pri staranju prebivalstva pri doseganju zdravega staranja in izboljšanju kakovosti življenja. Nosilci ustne zdravstvene oskrbe imajo bistven pomen pri preprečevanju peroralnih bolezni in izgube zob pri zmanjšanju tveganja za nenalezljive bolezni, in sicer z vključevanjem postopkov za nadzor ali zmanjševanje skupnih dejavnikov tveganja. FDI podpira multidisciplinarni pristop, ki temelji na spodbujanju ustne zdravstvene vzgoje in izobraževanja za izboljšanje kakovosti življenja in zmanjšanje razlik v ustnem zdravju med starajočim se prebivalstvom.

FDI priporoča, da:

- Državna zobozdravstvena združenja, ponudniki zobozdravstva in vladni organi bi morali skupaj spodbujati ustno zdravje, saj so zdravi in funkcionalni zobje temeljni del splošnega zdravja in dobrega počutja.
- Ponudniki zdravstvenega varstva bi se morali pripraviti na povečano potrebo po ustnih zdravstvenih storitvah za starejše odrasle osebe, vključno s preventivnimi in obnovitvenimi storitvami skozi življenjsko pot posameznika, saj se celotna izguba zob med starejšimi odraslimi zmanjšuje.
- Državna zobozdravstvena združenja in državne agencije bi morale spremljati in redno poročati o ukrepih za ustno zdravje, in s tem povezane zdravstvene dejavnike, z uporabo standardiziranega epidemiološkega nadzora in podpirati javno zdravstvene politike za zdravo staranje za spodbujanje optimalnega splošnega in ustnega zdravja.
- Državni organi, državna zobozdravstvena združenja in akademske ustanove bi morale še naprej podpirati in izvajati znanstvene raziskave o medsebojni povezanosti nenalezljivih bolezni z ustnimi boleznimi in njihovem vplivu na splošno zdravje, dobro počutje in kakovost življenja, da bi optimizirali možnosti zdravega staranja za vse.
- Državna zobozdravstvena združenja in akademske ustanove morajo usposabljati in izobraževati zobozdravstveno delovno silo na vseh ravneh, da bi zadostili naraščajočim potrebam starejših, saj lahko razumemo, da lahko spremembe, ki so povezane s sistemskim zdravjem in zdravili, vplivajo na ustno zdravje in delovanje.

Nadaljnje branje

1. World Health Organization. Active Ageing: A Policy Framework. Geneva: WHO, 2002.
2. World Congress 2015. Tokyo Declaration on Dental Care and Oral Health for Healthy Longevity. Tokyo: JDA, 2015.